

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Plechl Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 89. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hónap ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kedd, április 20.

A közig. bizottság ülése.

Nagybecskerek, április 20.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága, mint már röviden jeleztük, tegnap délelőtt tartotta Botka Béla főispán elnöklésével a vármegyeház főispáni kistermében április havi rendes ülését.

Az ülésen jelen voltak: Jankó Ágoston alispán, dr. Vinczehid Ernő m. főjegyző, dr. Mihálovics Ödön árvaszéki elnök, dr. Plechl Szilárd m. főorvos, Kéler Ákos m. tb. főügyész, Tóth István kir. tan., pénzügyigazgató, Faur Kornél műszaki tanácsos, Grézlo János és dr. Radvány Ferenc kir. tanfelügyelők, Czenger Nándor kir. ügyész, Babics József, ifj. dr. Daniel Pál, Franz J. L., báró Hauser Károly, dr. Mangold Samu, Schulpe Vilmos, Steinitzer Géza, Tellecsy Kristóf biz. tagok, Bielek Antal, Filkevich Boldizsár, Farkas Vince, Novák Ferenc, Csolakovics Milvoj, dr. Mirkov Iván és Wagner Ede előadók.

Miután az elnöklő főispán megnyitotta az ülést, áttértek a szakelőadók jelentéseire, a melyeket a következőkben ismertetünk:

Adóügyek.

Tóth István kir. tanácsos, pénzügyigazgató havi jelentése szerint Torontálvármegye mint törvényhatóság területén állami egyenesadó címén megállapított adótartozás 4.886.085 kor. 84 fillér, befizetés 1.371.557 kor. 60 fillér, hátralék 3.514.528 kor. 24 fillér, vagyis az össztartozásnak 72%-a. A f. évi március havi befizetés 18.086 kor. 71 fillérrel kisebb, ellenben a f. évi január—március havi befizetés átlagosan 125.090 kor. 51 fillérrel nagyobb, mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. Hadmentességi díjban megállapított tartozás 330.842 kor. 28 fillér, befizetés 31.172 kor. 51 fillér, hátralék 299.669 kor. 77 fillér, vagyis az össztartozásnak 90%-a. A f. évi március havi befizetés 4276 kor. 82 fillérrel, a f. évi január—március havi befizetés pedig 15.719 kor. 63 fillérrel nagyobb, mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. A f. évi március hóban 56 esetben ideiglenes házádo-mentességet és 61 esetben fizetési halasztást engedélyezett a pénzügyigazgatóság.

Népoktatás.

Grézlo János kir. tanfelügyelő havi jelentése szerint a kir. tanfelügyelőség a múlt hónapban főleg iskolátogatásokkal foglalkozott. Így maga a tanfelügyelő meglátogatott 24 tanintézetet 76 tanteremmel, Szabó Bertalan segéd-tanfelügyelő 28 tanintézetet 54 tanteremmel, Cserei Gyula segéd-tanfelügyelő 23 tanintézetet 48 tanteremmel.

A személyi ügyek után javasolja a tanfelügyelő, hogy tiz községi és felekezeti tanító személyi pótlékra terjeszzen föl a bizottság a miniszterhez, amihez a bizottság hozzájárul.

A tanfelügyelő további előadásából kitűnik, hogy erős kézzel igyekezik rendezni a vármegye tanügyét s komoly rendszabályokkal orvosolja a tanítók körében fölmerült hanyagságokat, áldatlan torzalkodásokat és rendtelenségeket. Ennek folytán a bizottság az ülésen több tanító ellen rendelt el fegyelmi vizsgálatot. Hasonlóképpen erős kézzel csinál rendet a magyar nyelvi oktatás hiányai dolgában s általában minden tekintetben oda törekszik, hogy a vármegye tanügyének színvonalát minél magasabbra emelje.

Dr. Radvány Ferenc kir. tanfelügyelő, a pancsovai kirendeltség vezetője több kisebb jelentőségű ügyről referált.

Utügyek.

Faur Kornél műszaki tanácsos havi jelentésében a következőket adja elő:

Az állami beruházási utépitkezések közül a nagyikikinda—nagyszentmiklósi közut 10.889—17.017 klm. szakaszán még hátralékos munkálatok folyamathoz tartottak és előreláthatólag még a folyó hóban teljesen befejezettek. Szintúgy teljesen befejezettek még a folyó hóban a nagybecskerek—nagyikikindai törvh. közut 37.4—44 klm. szakaszán folyamathoz tett földmunkálatok is. Ugyanezen közut 29—36 klm. szakaszának kiépítési munkálatai megindítottak. A basahid—törökbecei törvh. közut 7.16 klm. szakaszán a földmunkálatok szintén újból megindítottak és a

folyó hóban előreláthatólag szintén befejezést fognak nyerni. Ugyanezen közut 0—7 klm. szakaszán még szükséges és a múlt évben hátralékban maradt alapkö, Karlova állomásra a napokban leszállított és a kőnek a helyszínére való kifuvarozása megindított. A kőanyag kiszállítása után, az e viszonylatban hátralékban maradt munkálatok szintén rövidesen befejezettek. A módos—újpesti törvh. közut 62—75 klm. szakaszán végzendő beruházási földmunkálatok céljaira a kereskedelemügyi miniszter a napokban 10 ezer koronát folyósított s így f. hó 20-án ezen munkálatok is megindítottak. Végül felemlitem, hogy a múlt hóban az állami beruházási törvh. utépitkezésekre vonatkozó utolsó műszaki művelet is felterjesztett s kevés kivétellel már a bejárások és több viszonylatban az árlejtések is megépítettek, úgy, hogy rövidesen a még végrehajlandó összes beruházási építkezések biztosítottak és az ez irányú döntések leérkezte és a hitelek folyósítása után megindíthatók lesznek. Jelenti végül, hogy Torontálvármegye Csebzsa községében f. évi március hó 21-én postai ügynökség lépett életbe.

Közegészség.

Dr. Plechl Szilárd megyei főorvos jelenti, hogy a vármegyében a közegészségügyi viszonyok a múlt hónapban javultak. A ragályos betegségek az előző hónapoz hasonlóan a következő arányt mutatják: A vörheny betegek száma 91-ről 52-re csökkent, a difteritisz betegek száma 61-el szemben 63. Tífuszbeteg volt 2, más fertőző betegség nem volt. Karátsony-ligetén vörheny miatt be kellett zárni az iskolákat. Sajnálattal említi föl a főorvos, hogy bár a tudóvész nagy mértékben pusztul s ezeknek bejelentése még mindig nem kötelező s az óvó-intézkedések minden támogatás nélkül valók. A közönségesen előforduló betegségek, hurutos és eszuzos hántalmak alig fordultak elő.

Árvaügyek.

Dr. Mihálovics Ödön előadja jelentését az árvaszék munkásságáról, amelyről különösebb megemlíteni való nincsen.

Börtönügyek.

Czenger Nándor kir. ügyész jelenti, hogy a vármegye területén levő börtönökben mindenütt rend volt és semmi nevezetesebb dolog nem fordult elő.

Ezután több felebbezett, mezőrendőri kihágási, betegápolási, nőülési engedélyre vonatkozó kisebb jelentőségű ügyet intéztek el, végül a legközelebbi ülést május 17-ikére tűzték ki.

Épül a megyei közkönyvtár.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, április 20.

Torontálvármegye kulturális életében nagy-jelentőségű esemény indult meg tegnap egész esőndesen. Tegnap ugyanis megkezdtek a vármegyei közkönyvtár építési munkálatait.

A közkönyvtár céljaira tudvalevőleg a régi „Muakács” hatalmas épületét alakítják át olyképpen, hogy a külső falak megfelelően díszítve megmaradnak, míg a belső részt lebontják s azután ott nagy könyvtári és előadó termeket létesítenek.

Kétemeletes lesz a megyei közkönyvtár épülete pompás palota formában, úgy, hogy külsőleg is méltóképpen hirdesse itt a nemzeti-ségek között a magyar kultúra templomát. A földszinten és az első emeleten kényelmes, modern könyvtárhelyiségek lesznek, az épület első emeletének közepén egy nagy előadó teremmel, ahol előadásokat, felolvasásokat lehet tartani a nagyközönség számára. A második emeleten lesznek a muzeumi helyiségek, amelyek szükséges kiegészítésül szolgálnak egy kulturpalotának.

Hogy micsoda nagy jelentőségű esemény a vármegyei közkönyvtár építési munkálatainak megkezdése, azt azok előtt, akik a könyvtárak rendkívüli, sőt az iskolán túl legelsőrangú kulturális hatását ismerik, fölösleges fejtegetni.

Kifejtette ezt legutóbb a kultúregyesület vasárnapi közgyűlésén dr. Ferenczy Zoltán,

a kitűnő tudós s ismeretes, hogy maga az állam a Muzeumok és Könyvtárak Országos bizottsága révén milyen nagy arányú tevékenységet fejt ki a könyvtárak létesítésére.

Minden kultúrembernek a legnagyobb örömmel kell tehát üdvözölni azt az eseményt, hogy immár megindult a vármegyei közkönyvtár építése s reméljük, hogy mielőbb át lehet majd adni áldásos hivatásának.

Itt nem kell sajnálni az áldozatot. Legyen a könyvtár olyan, mint azt Ferenczy is kifejtette, szép, kényelmes, vonzó, hogy oda esábiltsa az olvasókat minél nagyobb tömegben. A haladás a fölvilágosodás, a fölvilágosodás pedig a haladás.

Köszöntjük a vármegyét és különösen annak lelkes vezetőjét Jankó Ágostont, ezt az igazi kultúrferfiut, aki ernyedetlen törekvéssel a vármegyét s annak székhelyét egy olyan kiváló jelentőségű kulturintézményhez juttatja, mint a közkönyvtár.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/5 óráig délután. Ugyanezen napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Váltó hölgyek részére minden nap délelőtt 10 óráig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és közkönyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A kultur-egyesület nagybecskereki munkásgimnáziuma április havi előadásának sorrendje a következő: Április 21. 8—9-ig Egészségügy, 9—10-ig Gazdasági vegytan. Április 23. 8—9-ig Történelem, 9—10-ig Gazdasági vegytan. Április 28. 8—9-ig Elektrotechnika, 9—10-ig Egészségügy.

Április 24. A jótékony nőegylet közgyűlése.
Május 6. Megyei áll. választmányi ülése.
Május 9. Torontáli jogyzóegyesület közgyűlése.
Május 9. Számonkérő tiszti szék.
Május 10. Tavaszi rendes megyei közgyűlés.
Május 1. Közig. bizottság ülése.

A református püspök Nagybecskereken.

Erős Lajos, a tiszántúli református egyházkerület püspöke a napokban körutra indul, hogy a bánáti református egyházközségeket megvizsgálja. A püspök Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok és Futó Zoltán egyházkerületi főjegyző kíséretében folyó hó 27-én Nagyikikindán, 28-án Nagybecskereken, 29 és 30-án Torontálvásárhelyen, május 1-én Pancsován, május 2-án pedig Hertelendyfalván fog időzni s onnan tovább megy Temes- és Krassószörénymegyébe. A püspököt Nagybecskereken ünnepélyesen fogadják s tiszteletére bankettet készülnek rendezni.

A vármegye zárszámadásai.

Torontálvármegye állandó választmánya tegnap délután Botka Béla főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen a vármegye 1908. évi zárszámadásait tárgyalta. Az állandó választmány a zárszámadást dr. Vinczehid Ernő m. főjegyző referálásában tudomásul vette s elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek.

A nagybecskereki bírói és ügyészi egyesület.

Az országos bírói és ügyészi egyesületnek nagybecskereki szervezete Alföldy Ede törvényszéki elnök elnöklésével vasárnap délelőtt tartotta meg alakuló-gyűlését a törvényszéki épület tanácstermében. Az alakuló gyűlésen egy nagybecskereki, mint a vidéki bíróságok tagjai szép számmal vettek részt s elnöknek egyhangulag Alföldy Ede törvényszéki elnököt választották meg. Társelnök lett Junker János törvényszéki bíró, pénztáros: Bronts Ernő járásbíró, tükár: dr. Szathmáry Ödön, jegyzők: ifj. dr. Balla Emil és dr. Formanek Ágoston törvényszéki jegyzők. Ezenkívül választottak 6 rendes és 3 választmányi póttagot, továbbá 3 rendes és 2 számvizsgáló-bizottsági póttagot. Az egyesület tagjainak száma eddig 32.

— Elhunyt községi jegyző. Öszinte részvétellel vesszük a szomorú hírt, hogy Rehák István, Ozora község köztisztviselője és köz-

szereketben álló jegyzője hosszas szenvedés után ma hajnali fél 3 órakor 44 éves korában meghalt. Rehák 13 évvel ezelőtt került Ozora község élére s ez idő óta nagy buzgalommal szolgálta a községet s a vármegye közéletében is élénk részt vett egész az utóbbi időkig, amikor tudóbaja már annyira elmergesedett, hogy fürdőbe kellett mennie. Legutóbb is három hónapig tartózkodott San-Remóban, de Itália nyhe éghajlata se adhatta többé vissza egészségét s e hó elején visszatért Ozorára s ott ma hajnalban a halál megváltotta őt szenvedéseitől. Halála nemcsak a községben, hanem az egész környéken élénk részvétet keltett s neje kívül számos jóbarát és ösmerős gyászolja a korán elhunytat. A gyászhirre a vármegye székházára kitűzték a gyászlobogót. A holttestet holnap délután szentelik be Ozorán s délután 1 órakor Nagybecskerekre szállítják s itt holnapután délelőtt helyezik örök nyugalomra a római káth. temetőben levő családi sírba.

A temesvári hírlapban a Délvidék minden eseménye, közéletének minden mozzanata bőséges közleményekben kerül a Temesvári Hírlap olvasóközönsége elé. Szépirodalmi rovatai fővárosi színvonalon allanak, politikai cikkeit neves politikusok írják, majdnem naponta közöl a legkiválóbb poétáktól verseket és az országos eseményekről bőséges telefontudósításokban számol be. Minden közleménye olyan, hogy bátran lehet családi lapnak minősíteni. Előfizetési ára, bárhová postán küldve, egy hónapra két korona.

A magyar nyelv tanítása Temes megyében. Dr. Vértessy Gyula, Temesvármegye kir. tanfelügyelője mindössze pár hónap óta működik Temes megyében, de működésének nyoma máris erősen látszik. Ugyanis, mint temesvári levelezőnk írja, Vértessynek a közigazgatási bizottság ülésein előadott jelentéseiből kitűnik, hogy a vezetése alatt álló tanfelügyelőség ezideig, vagyis négy hónap óta meglátogatott 179 tanintézetet, ezek közül, főleg a magyar nyelv tanításának elhanyagolása miatt, egyházi főhatósági uton, a megintést megelőzőleg figyelmeztetve lett 16 iskola; 40 iskola első fokú megintése iránt pedig előterjesztést tett a tanfelügyelő a kultuszminiszternél a közig. bizottság útján. Ha az első megintés nem használ, következik a második s azután az iskola bezárása. Az iskolák megintésével egyidejűleg dr. Vértessynek a vármegyei közigazgatási bizottság útján tett felterjesztéseire valószínűleg egy csomó fegyelmi eljárás is folyamatba fog tétetni a magyar nyelv tanítását elhanyagoló tanítók ellen.

A baromfi piac áthelyezése. Nagybecskerek város rendőrkapitánysága ezuton is tudomására hozza a közönségnek, hogy a régi Munkács-épület átalakítási munkálatai miatt a baromfi piacot ezental a Rudolf-rakparton, a kishíd és az Erzsébet-híd közötti térségre helyezték át.

Gyilkos asszony. Mint Zombolyáról jelentik, ott a napokban véres eset történt. Gertner Zsuzsanna ottani lakosnő ugyanis összeveszett apósával, Todót Nikolával. A harcias asszony a veszekedés hevében kést rántott s úgy megszurta apósát, hogy ez néhány óra múlva meghalt.

Az epeutak megbetegedéseinek a legkiválóbb orvosok már évtizedek óta a Ferenc József-kiserüvizet erőteljes és természetes oldó erejénél fogva a legkiválóbb eredménnyel rendelik. Napenkénti adag: 1 pohárral, felmelegítve reggel éhgyomorral veendő.

Az élet kellemességeihez rendszeren nem számítják a gyógyszerkezet, a „Scott-féle Emulsió”-t azonban mégis csak oda kellene besorolni, ha tekintetbe vesszük, hogy mennyi bánatot és könnyet tüntet el a gyermekszobából. A „Scott-féle Emulsió” nemcsak gyógyít mindent, aminek gyógyítására a csukamájolaj képes, hanem még többet és emellett a visszatetsző izzól és szagolt teljesen mentes, mely gyermekeknek oly gyakran kellemetlen percekét és zavarokat okoz. A „Scott-féle Emulsió” kapható a gyógyszer-tárakban.

(i)

Színház, irodalom.

Heti műsor

Kedden: Sámson Szimü. Góth Sándor és G. Kertész Ella vendégzereplése.

Szerdán: Trapanzunti hercegnő. Operette.

Csütörtökön: Szirion. Vigjáték. (Ujdonság.)

Pénteken: A fülsten. Szimü. (Ujdonság.)

Szombaton: A jökevdü paraszt. Operette.

Vasárnap délután: Boccaccio. Operette.

Vasárnap este: Komédiások. Operette. (Ujdonság.)

Hétfőn: Carmen. Opera. Heller Irén vendégzereplése

Kedden: Virraszt a szerelem Vigjáték. (Ujdonság.)

*** A Góth pár vendégjátéka.** A nagybecskerek színházi közönségnek tegnap este olyan kiváló műélvezetben volt része, a melyhez, sajnos, csak ritkán juthat. Két olyan kitűnő előadó művésznek, mint Góth Sándor és feleségének, Kertész Ella játékaiban gyönyörködhetünk. A jeles művészpár Bernsteinek „A tolvaj” című drámájában lépett föl tegnap este a fiatal Voysin-házaspár szerepében. A két kitűnő művész nagy stíli képességeit annyian ismerik, hogy fölöslegesnek tartjuk itt részletezni játékaikat. Elég annyit, ha csak a határolt referálunk. Ebben benne van az ő nagy művészetük méltatása is. A hatás pedig olyan volt, aminőt kevés művész tud gyakorolni a közönségre. Minden mozdulatukat, minden s avukat visszafojtott lélekzettel figyelte a közönség s a második felvonásbeli hatalmas küzdelem a közönséget igazán a velőkig megráztta. Ezt a felvonást jobban nem lehet megjátszani, mint ahogy Góthék játszották s gyönyörű alakításuk, minden részletig hű és természetes drámai játékaik eppenugy nem tévesztették el hatásukat nálunk, mint Budapesten. A közönség szinte velük élt és győtrődött s mintha magunk az életben szenvedtük volna végig a szinpadí játékot, annyira meggyőtrődünk. Ennél nagyobb művészi hatás pedig nem lehet s ennél jobban nem méltathatja a kritika sem a vendégművészek nagy művészetét. De nemcsak a második felvonásban, hanem az egész darabon végig lebilincseltek Góthék a közönséget, amely azután számtalanszor a lámpák elé szőlította a felvonások után viharos tapsaival a kitűnő művészeket. Mellettük igen jól megállták helyüket a mi színészeink is, így Raymond szerepében Remete Géza, Isabelle szerepében Haraszti Vilma. Virányi Sándort azonban már láttuk jobban is játszani, mint tegnap Fernand szerepében, a melyben nagyon szintelen volt. Zambault Solymosi Sándor játszotta szintén megfelelően. A színházat a közönség egészen megtöltötte.

*** Sámson.** Ma este a Góth-pár Bernstein másik nagyhatású drámájában, a Sámson-ban lép föl másodszor. A darabban Góth Sándor Brachard, Góthné pedig Anne Marie szerepét játsza.

*** Az Arany János-társaságból.** A temesvári Arany János-társaság szombaton délután zárt ülést tartott, melyen elhatározták, hogy Mikszáth Kálmán írói jubileumát méltó módon megünneplik. Az április havi nyilvános felolvasó ülést folyó hó 29-ére, csütörtökre az állami főreáliskola dísztermébe tűzték ki. Az ülés napirendje: 1. Czirbusz Géza dr. rendes tag. 2. Homunculus, a nagy törtető. Hammering Rikárd gunyos époszának ismertetése (első rész). Felolvassa: Gálos Rezső, rendes tag. 3. Halma y Máriusz, mint vendég: Költemények. 3. Szalay Lajos, mint vendég (Versez): Nagyréti emberek. Felolvassa: Lendvai Miklós főtákar. Május hónapban irodalmi és művészeti ünnepet rendez a társaság.

*** A „Zenélő Magyarország”** közismert zene-műfolyóirat most megjelent 380. füzeté újra a legjobb és legkedveltebb zongoraujdonságokat közli és pedig: I. Siposs Antal „Alkonyul a nap már...” című rendkívül bájos műdalát. II. Lányi Ernő „Sirassatok engem orgonavirágok” és „Hull az eső esedesen” kezdetű 2 népszerű magyar dalát. III. Stenham Szigfrid „Angol csab-tánc” most legújabb, gyönyörű dallamgazdag angol tánc zenedarabját. Már szebben meglátogatott házi programot elképzelni sem lehet s bizonynyal nagy örömet hoz e szám minden zongorázó házhoz. Elismert tény, hogy annyi zeneművet s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló ujdonságait csak 6-8 koronáért szerezhetni meg külön kiadásokban, amennyit egy füzet ad e pompás zene-műfolyóiratnak; mégis rendkívül elterjedtsége miatt, 6 korona feléi előzetesért 12 ily gazdag tartalmu füzetet s egy 54 zeneoldal tartalmu albumot, egész évi 12 kor. előfizetésért pedig a Husvéti és Karácsonyi zenealbumokat ingyen adja előfizetőinek. A most folyó XVI.

évfolyam előfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 korona. Az eddig megjelent 380 régebbi füzetekről 60 különféle összeállítású, 30-30 zeneoldal terjedelmű mutatófüzeteket adtunk ki. Ilyen füzet 8-10 kor. bolti áru zeneművet tartalmaz s az ily füzeteket 60 fillérjével hoztuk forgalomba. Ezekről részletes prospektust, ugy egyéb zeneművekről árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve. Mmutatófüzeteket pedig 60 fillér levélbélyeg beküldése ellenében küld: a Zenélő Magyarország (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatala Budapest, VIII., József-körút 11. szám.

TÁVIRATOK

A politikai helyzet.

A miniszterelnök a királynál.
Budapest, április 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt 11 órakor külön kihallgatáson volt a királynál. A kihallgatáson szerint a miniszterelnök már előre bejelentette volna a királynak a banktárgyalások eredménytelenségét s előterjesztést tett volna a királynak a továbbiakra nézve. Nevezetesen előterjesztést tett a királynak aziránt, hogy hallgassa meg Kossuth Ferenc és Apponyi gróf minisztereket, valamint a függetlenségi párt vezető tagjait. Másik bécsi jelentés szerint a király a mai kihallgatáson még nem döntött a bankkérdésben, csupán csak precízította az álláspontját, amely az eddigőtől nem tér el. E jelentés szerint azonban azt hangsúlyozta a király, hogy a jelenlegi kormány a mai viszonyok között nem hagyhatja el helyét.

A banktárgyalások.
Budapest, április 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a magyar és az osztrák kormány tagjai tegnap délután kezdték meg tanácskozásukat a bank ügyében. A tanácskozást, amely tegnap este 7 óráig tartott, ma folytatják, a kartelbank tervezete alapján. A tanácskozás ma valószínűleg véget is ér a tárgyalások eredménytelenségével. Hivatalos jelentés szerint a tanácskozáson a magyar kormány tagjai szolidárisak a kartelbank dolgában.

Egy másik bécsi jelentés szerint a magyar kormány tagjai ma tanácskoztak arról is, hogy milyen módzatok között történhetne a közös bank szabadalmának a meghosszabbítása. Ugyane jelentés azt mondja, hogy Popovics Sándor bank-kormányzó egy újságíró előtt kijelentette, hogy nincs semmi ok a helyzet kedvezőtlen megítélésére.

Kossuth a királynál.
Budapest, április 20. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter holnap megy kihallgatásra a királyhoz, hogy megtegye előterjesztését a bank dolgában.

Más tanácskozások.
Budapest, április 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A tegnapi délután és a mai délelőtt folyamán a banktárgyalásokon kívül még egész csomó más tanácskozás volt a miniszterek között. Így Wekerle Sándor miniszterelnök a reggeli órákban hosszabban tanácskozott Zichy Aladár gróffal és Sztterényi Józseffel, majd fél 10 órakor Burián közös pénzügyminiszter látogatását fogadta, akivel szintén hosszabb ideig tárgyalt. Külön tanácskoztak még ma délelőtt Apponyi, Kossuth és Sztterényi, majd Kossuth tárgyalt Schönnaich báró közös hadügyminiszterrel a katonai engedmények tárgyában. Schönnaich kifejtette Kossuthnak, hogy a hadvezetőség meddig mehet az engedmények dolgában. Később Kossuth Ferenc Aehrenthal báró közös külügyminiszterrel is tárgyalt.

Mi lesz?
Budapest, április 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A politikai körökben most

egyedül az a kérdés uralkodik, hogy mi lesz? Abba már beletörődtek a politikusok, hogy a kormány lemondása elkerülhetlen s néhány nap alatt bekövetkezik, de azzal még senki sincs tisztában, hogy a kormány lemondása után mi történik. A vezető politikusok azt tudják, hogy a király most semmi körülmények között sem adja beleegyezését a közös bank szétválasztására, mert a mai idöket és különösen a mai külpolitikai viszonyokat nem tartja alkalmasnak a kísérletezésre. Szükség esetén, ha másképp nem lehet, a király a bankkérdésben meg fogja kérdezni a nemzetet. Azt beszélnek, hogy a mai kormányt követő új kormány, ha esetleg ez csak a mainak a restaurálása lesz is, egy új paktumot fog kötni a koronával, a király által elfogadott kormányprogram formájában. Ebben a programban elsősorban a választói reform, majd az új választások s a katonai kérdések rendezése foglaltatnék.

A törökországi forradalom.

Budapest, április 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai konstantinápolyi jelentések egyre sötétebb képet nyújtanak a törökországi helyzetről. A jelentések mind arra vallanak, hogy a legközelebbi órákban teljes felfordulás következik. Az új-törökök megint erőre kapnak s a szultánt detronizálni akarják.

Budapest, április 20. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, az ifju-török bizottság felszólította a szultánt, hogy mondjon le a trónról. A Seik-ül-izlam már meg is küldötte az ifju-török bizottságnak a szultán detronizálására vonatkozó okirat tervezetét. A detronizálás eseményét ma éjjelre várják, amikor az ifju-török bizottság híveit képező hadtestek Konstantinápoly elé érkeznek.

Budapest, április 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mai konstantinápolyi távirat szerint ma estére egy orosz hadihajó nyomul be a Boszporuszba és érkezik meg Konstantinápolyba, hogy a szultánt felvegye.

Budapest, április 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a földközi-tengeri francia, valamint az angol hajóhadnak több hajója a konstantinápolyi kikötő felé igyekszik, ahová holnapra várják őket.

Budapest, április 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyi jelentés szerint már három hadtest tart Konstantinápoly felé, a melyek közül a harmadik és az első hadtest valószínűleg ma éjjel érkezik Konstantinápolyba.

A német trónörökös Bukarestben.

Budapest, április 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bukarestből sürgönyzik, Vilmos német trónörökös tegnap érkezett Bukarestbe, hogy Károly román királyt 70-ik születésnapja alkalmából a német udvar nevében üdvözölje. A trónörökös a bukaresti pályaudvaron ünnepélyesen fogadták s a fogadás után a trónörökös a feldiszített utvonalon a királyi palotába vonult. A német trónörökös 23-áig marad Bukarestben s azután Bécsbe utazik, ahová 25-én délután érkezik meg. Bécsben a trónörökös két napot tölt.

Kereskedelmi szerződésünk Romániával.

Budapest, április 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Sztterényi József államtitkár holnap Bukarestbe utazik, hogy részt vegyen a magyar kormány nevében a Romániával kötendő kereskedelmi szerződésünk aláírás aktusánál.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 20. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április)	28.50
Buza (május)	28.00
Buza (októberre)	23.34
Rozs (áprilisra)	—
Rozs (októberre)	—
Zab (áprilisra)	17.60
Tengeri (májusra)	15.04

Bérletszűnet. **VÁROSI SZÍNHÁZ.** 24. előadás.

Nagybecskerek, 1909. évi április hó 20-án:

Góth Sándor és G. Kertész Ella vendégfelléptével

SÁMSON.

Sziamú 3 felvonásban. — Irla: Bernstein Henrik.

Holnap, szerdán, 1909. évi április hó 21-én:

TRAPENZUNTI HERCEGNŐ.

Felelős szerkesztő: **SOMFAI JÁNOS.**

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Érkezik:

a) *A nagybecskereki pályaudvarra:*

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
 Szegedről: (motorkoosi) d. e. 9 óra 47 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) *A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:*

Zsombolyáról, Verseczről, Alibánáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
 Mődösről: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
 Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 28 p. este 7 óra 05 perc.
 Csősztelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 óra 29 p.

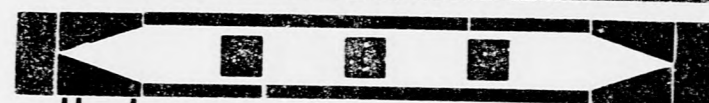
Indul:

a) *A nagybecskereki pályaudvarról:*

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 40 p.
 Szegedre: (motorkoosi) délután 1 óra 15 perc.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) *A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:*

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibánra reggel 3 óra 33 perc.
 Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
 Mődösra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 35 perc.
 Csősztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
 Mődösről—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
 Temesvárról—Mődösra: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
 Mődösről—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
 Zsombolyáról—Mődösra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

IGEN

SZÉPEN VASALOK

FÉRFIINGEKET,
 GALLÉROKAT
 csontkeménységűre
 és tükörfényesre.
 Elvállalok mosni, vasalni
 nagy függönyöket, továbbá
 mindenféle más ruhákat is
HERTELENDY JÁNOSNÉ,
 Petrevits-utca 9. sz. a.

Az Árpád-utcai 637/15. sz.
 házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódni e lap kiadóhivatalában lehet.

3196/1909. tkvi. sz.

381-1.1

Árverési hirdetés és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Végh Lajos nagybecskereki ügyvéd végrehajtható Kerekes Mátyás nagybecskereki lakos végrehajtást szenvedő elleni 80 korona 94 fill. tökékövetelés és jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő nagybecskereki 2076. számú tjkvben A. I. 1. sz. felvett 3422-3423/a. hrsz. 125 □-öl területű udvar a rajta levő 2079. öi. sz. házzal 2648 kor. kikiáltási árban **1909. évi május 22. (huszonkettő) napjának d. e. 10 órájkor** ezen kir. törvénysz. árverési termében (földszint ajtósz. 25.) megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tette, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár $\frac{1}{2}$, illetve $\frac{2}{3}$ ánál, vagyis 1407 kor. alacsonyabb áron az árverésen el nem adható. Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítására következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést fel-függeszti.

2. Árverezni kívánók tartoznak, kivéve a kincstárt, mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889: XXX. t.-c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898: XXIII. t.-cikk alapján alakult Központi Hitelszövetkezet, a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e szakasz szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhez vételétől 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles, tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 264 kor. 80 fill.-t készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet. Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja, az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

Az 1908. évi XLI. t.-c. 21. §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget sem köteles letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és Nagybecskerek város-házánál megtekinthetők.

Nagybecskerek, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1909. évi március hó 13. napján.

Rektorisz,
kir. törvénzségi bír.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK A

„TORONTAL”
KIADÓHIVATALBAN.

4197/1909. polg. sz.

380-3.2

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a Temesbégavölgyi vízszabályozási társulatnak Bóka község érdekelte elleni kisajátítási ügyében a kártalanítási eljárás 4197/1909. polg. szám alatt folyamatba tétetve, tárgyalásra határnapul **f. évi május 7-ik napjának d. e. 9 órája** Bóka községhezhoz kitűzetett, amikorra a kisajátító társulat és a kisajátítási összeírásban megnevezett tulajdonosok, nemkülönben a többi tkvi érdekeltek egyenként külön s a távollevők és ismeretlen tartózkodásuak részére ezennel kinevezett ügygondnok dr. Pánits Mladen nagybecskereki lakos, ügyvéd megidéztenek azzal, hogy az érdekeltek elmaradása a kártalanítás tekintetében hozandó határozatot nem gátolja, s hogy az egyéni külön értesítésnek elmaradása, vagy a tárgyaláson meg nem jelenés miatt igazolásnak helye nincsen.

Megjegyeztetik, hogy a kártalanítási eljárás tárgyát a horvátbóka 998., 204., 104., 528., 400., 1168., 121., 1522., 177., 1231., 381., 178., 179., 575., 804., 29., 116., 738., 26., 1160., 72., 1607. számú tjkvben felvett ingatlanokból kisajátítás alá eső területek képezik.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint polgári bíróságnak 1909. évi április hó 10. napján tartott üléséből.

Gavrilovics István,
kir. törvénzségi jegyző.

Alföldy Ede,
kir. törvénzs. elnök.

2872/1909. kig. sz.

333-1.1

Hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járási uti bizottság f. évi március hó 3-án megtartott ülésében elhatározta, hogy az óbessenyő-keglevicházi közút 0-8.600 km. szakaszát borosbesi vagy lukarezi kövel kiépíteti.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából **f. évi május 7-én d. e. 9 órákor** Szerbnagyszentmiklós község kis tanácstermében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó és 73272 kor. összeggel engedélyezett költségelirányzati végösszeg után számítandó és a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött határidőig alólított főszolgabíróhoz annál inkább adják be, mert a később érkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó előmérés, költségvetés és részletes feltételek a főszolgabírói hivatalban a hivatalos órákon belül naponként megtekinthetők.

Az uti-bizottság fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, az ajánlati összegre való tekintet nélkül, szabadon választhasson.

Nagyszentmiklós, 1909. április 15.

Hadffy,

főszolgabíró, uti-biz. elnök.

2680/1909. polg. sz.

373-3.3

HIRDETmény.

A pancsovai kir. törvényszék a Temesbégavölgyi vízszabályozási társulatnak Dobricza község érdekeltsége elleni kisajátítási ügyében a kártalanítási eljárást folyamatba téven, tárgyalási határnapul **f. évi április 29-ik napjának d. e. 9 óráját** Dobricza községhezhoz tűzte ki és a tárgyalás vezetésére Scholmásky Adolf törvénz. bírót rendelte ki, az ismeretlenek és távollevők ügygondnokául pedig dr. Seémayer Károly ügyvédet nevezte ki.

Figyelmeztetnek az érdekeltek, hogy elmaradásuk a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja.

Pancsova, 1909. évi március hó 31.
Kozma Szabin,
jegyző.

Csávos községben a Fő-utcán egy
jőforgalmu

korcsma-üzlet

igen kedvező feltételek mellett

eladó.

El nem adás esetén ezen üzletbe május 1-jével egy kaucióképes megbízott felvételik.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Sisak István, Csávoson.

374-5.3

Valódi brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári időnyira.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes térfelházhoz (Kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elégendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt feleke szalonruhához 20.- K.-ért, szűnügy felhőszövet, turtalólenet, szelvény-kampant stb. stb. gyári áron kívül a mint meg-bizható és szolid cég mindenütt ismert post-igazri raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségselelt közvetlen Siegel-Imhof cég-nél, a gyári piácon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legelősebb árak. Úriáti választék.

Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen triss árban.

267-40.10

MÉRLEGKÉPES

KÖNYVELŐ

elvállal olcsó díjazás mellett
délutáni és esti órákra köny-
velést és irodai munkákat.

Bővebb felvilágosítással e
lap kiadóhivatala szolgál.

Szöllőkaró.

Mindenemű épületfa, lécs és deszka. Szerszám-,
bognár-, mű- és tűzifa. Szén és kovácszszen.

(313-12.10)

KAPHATÓ:

KURLÄNDER IMRE

NAGYBECSKEREK,

Korona-utca, Gizellapart és Aradáci-utcai raktáraiban.